

Dit is de 9^e editie van KBO Nieuws, met een selectie van het nieuws op www.kbo.nl.

Wilt u reageren op de artikelen? U kunt ons mailen via uniekbo@uniekbo.nl

#KBOgeld

- [Protest tegen pensioenplannen, overeenstemming Kamer](#)
- [Begroting SZW slecht nieuws voor koopkracht ouderen](#)
- [Inkomensondersteuning AOW eerlijk?](#)

#KBOthuis

- [Unie KBO breekt lans voor passende dagactiviteiten](#)
- [Publiekscampagne over veranderingen in de zorg](#)
- [Ouderen en alcohol: nog steeds een groot probleem](#)

#KBOdigitaal

- [Pilot geldautomaten dichtbij](#)
- [Wij willen papieren keuzedagen!](#)
- [Wel een treinkaartje, toch chippen?](#)

#KBOveilig

- [Ivo Opstelten: “inzet Unie KBO belangrijk voor veiligheid ouderen”](#)
- [Training nieuwe huisbezoekers](#)
- [Trailer training Veilig Wonen online](#)

Verenigingsnieuws

- [Voorlichtingsbijeenkomsten collectieve zorgverzekering](#)
- [Onze belangenbehartiging rond de bezuinigingen van de overheid](#)

Meer nieuws

- [Jongeren ontmoeten in de klas?](#)
- [Keurmerk in AD Ziekenhuis Top 100-special](#)

Protest tegen pensioenplannen, overeenstemming Kamer

De Tweede Kamer is tóch met de regering tot overeenstemming gekomen over de pensioenen. Ouderenorganisaties - waaronder de Unie KBO - protesteerden in Den Haag tegen de pensioenplannen van het kabinet. We toonden ons gekant tegen het nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK). Deze wet pakt slecht uit voor gepensioneerden én jongeren.

De laatste weken stonden pensioenen in het brandpunt van de belangstelling: het Algemeen Dagblad, de Telegraaf, de Volkskrant, Trouw en ook radio en TV.

Op 13 oktober boog de Tweede Kamer zich over de vragen rond het nFTK. Veel van die vragen zijn door ons gesteld.

- [Standpunt nieuw FTK \(brief aan Tweede Kamer\) van KNVG en CSO-ouderenorganisaties](#) (pdf)

Vakbeweging en ouderenorganisaties gingen naar het Plein voor de Tweede Kamer, waar ze duidelijk maakten dat het nieuw FTK voor ouderen én voor jongeren schadelijk en overbodig is. Dit geluid drong door tot in de Tweede Kamer, waar we onze inbreng duidelijk terug hoorden.

MEER INFORMATIE

N.a.v. het debat op 13 oktober:

Het nFTK is op enkele punten 'verzacht' onder druk van de oppositiepartijen CU, D66 en SGP. De Kamerleden hebben [13 amendementen ingediend](#) bij de wetwijziging. Deze komen aan de orde tijdens de plenaire behandeling van het nFTK. Vermoedelijk is dat eind oktober.

We houden de vinger aan de pols!

Begroting SZW slecht nieuws voor koopkracht ouderen

Onze achterban is duidelijk: we zijn zwaar teleurgesteld in het kabinet. Opnieuw gaat de koopkracht van ouderen erop achteruit als gevolg van de regeringsmaatregelen in de begrotingen voor 2015.

De Unie KBO en CSO-partners PCOB, NVOG en NOOM bestudeerden de Rijksbegrotingen voor 2015. Ook dit jaar staan er in de begrotingen veel maatregelen die specifiek ouderen treffen. Deze stapeling van maatregelen raakt vooral de ouderen met zorgkosten. Wij maken ons grote zorgen of gemeenten deze ouderen gaan compenseren voor het koopkrachtverlies dat zij hebben als gevolg van de kabinetsmaatregelen.

CSO stuurde een brief aan de Kamercommissie. [Lees deze hier](#).

Dit zijn onze eigen koopkrachtcijfers: de berekeningen die het Nibud voor ons maakte rond de koopkracht van ouderen in 2015. [Lees het Nibud-rapport hier](#).

MEER INFORMATIE

- Lees ook [onze notitie](#) (analyse) over de koopkracht van ouderen van 2012 tot 2014.
- Lees alles over geldzaken in onze webdivisie [#kbogeld](#)

Inkomensondersteuning AOW eerlijk?

Bijna 20% van de ouderen heeft een onvolledige AOW. Nu ligt er een wetsvoorstel op tafel om AOW-ers op een nieuwe manier te ondersteunen in hun inkomen. Veel ouderen met een onvolledige AOW - vooral met een inkomen net boven het sociaal minimum - komen er in het nieuwe voorstel slecht vanaf.

Nederland telt ruim 3,2 miljoen AOW-gerechtigden. Ruim 2,6 miljoen van hen hebben volledige AOW. Ruim 600.000 ouderen dus niet. Voor hen is de wetswijziging van belang.

De Unie KBO keek in CSO-verband naar het nieuwe wetsvoorstel over de inkomensondersteuning AOW en het intrekken van de Wet Mogelijkheid Koopkrachttegemoetkoming Oudere Belastingplichtigen (MKOB). Met het wetsvoorstel wordt de MBOK ingetrokken en wordt er een inkomensondersteuning AOW geïntroduceerd die afhankelijk is van de AOW-opbouw.

Groot negatief effect

Ruim 40.000 ouderen van alle ouderen met onvolledige AOW ontvangen een aanvullende AIO-uitkering. Voor deze 'AIO-gerechtigden' pakt het wetsvoorstel positief uit. Alle andere ouderen met een onvolledige AOW worden juist negatief getroffen door dit wetsvoorstel. Vooral de ouderen met een inkomen net boven het sociaal minimum.

De CSO pleit er daarom voor om de inkomensondersteuning AOW naar rato van de AOW-opbouw alleen te laten ingaan voor nieuwe gevallen. Degenen die nu al in aanmerking komen voor de MKOB,

moeten straks in aanmerking komen voor een inkomensondersteuning AOW los van hun AOW-opbouw. Dat pakt eerlijker uit voor deze groep ouderen met weinig inkomen en koopkracht.

MEER INFORMATIE

- [Lees hier de brief aan de Commissie SZW](#)

Unie KBO breekt lans voor passende dagactiviteiten

“Zijn er straks nog passende dagactiviteiten voor mij?” Veel ouderen zijn bang dat alle ‘zorgdoelgroepen’ bij elkaar worden gezet en dat ze alleen in aanmerking komen voor dagopvang in hun wijk. Ook zijn er zorgen over het opleidingsniveau van de begeleiders. De Unie KBO deelt die zorgen en breekt een lans voor goed gemeentelijk beleid.

De voorlichting over de vele zorgveranderingen in Nederland is losgebarsten ([zie onder](#)). Goede informatievoorziening is belangrijk. Wat ons wel opvalt is de geringe aandacht voor AWBZ-begeleiding: dagopvang, respijtzorg, logeervoorziening en zorgboerderijen. Cruciaal voor ouderen én voor mantelzorgers!

Overgangsrecht

In 2015 geldt een overgangsrecht voor bestaande AWBZ-cliënten. Mensen met een huidige AWBZ-indicatie behouden hun rechten tot 1 januari 2016. Onze zorgen liggen meer op de langere termijn. Dan vallen wellicht de klappen. En dat mag niet gebeuren, want zinvolle dagbesteding is te belangrijk voor kwetsbare ouderen en hun naasten. Dit benadrukken wij aan alle overlegtafels.

Publiekscampagne veranderingen in de zorg

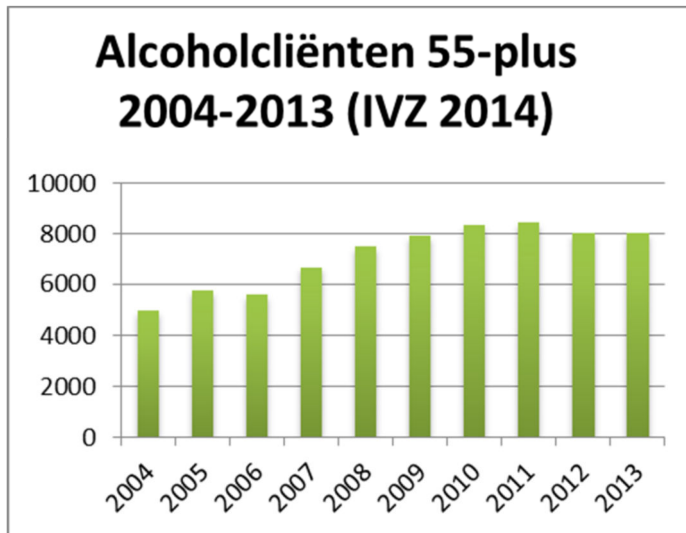
Op 16 oktober was de Unie KBO aanwezig bij de start van een publiekscampagne van VWS over de veranderingen in de zorg. De campagne omvat advertenties en tv- en radiospots over de Wmo en meer. Daarnaast zijn twee websites gelanceerd, www.hoeverandertmijnzorg.nl en www.dezorgverandertmee.nl. Neemt u vooral een kijkje!

De voorlichtingscampagne moet antwoord geven op vragen als: waarom zijn de veranderingen nodig? Wat verandert er allemaal? Wat betekent dit voor mij?

De website www.hoeverandertmijnzorg.nl biedt u inzicht in de veranderingen in de zorg. Op basis van uw huidige situatie verwijst de site ook naar het juiste loket voor antwoorden op individuele vragen. U kunt bovendien (gratis) bellen met een helpdesk die u kan doorverwijzen naar uw gemeente of zorgverzekeraar: tel. 0800 - 0126.

Ouderen en alcohol: nog steeds een groot probleem

'Ouderen drinken nog veel te veel', kopte De Telegraaf vorige week. Onze directeur Manon Vanderkaa twitterde daarop "Voorlichting @Unie_KBO bleek afgelopen jaren gewild; taboe groot!" Ook maakten we er een tv-serie over. Wat is het probleem en wat zijn de cijfers?

Het aantal alcoholverslaafden in de verslavingszorg daalt, maar het aandeel ouderen die kampen met een alcoholprobleem is de afgelopen tien jaar gestegen.

Dat concluderen het Trimbos Instituut en Hogeschool Windesheim na analyse van cliëntgegevens. De stijging is al zichtbaar vanaf 55 jaar, maar is het grootste boven de 60 jaar.

De stevige drinkers zijn vaak alleenstaand, vrouw en ze drinken geregeld dagelijks. Voornaamste oorzaken voor de stijging onder ouderen is gewoontegedrag in combinatie met vrije tijd en relatief meer besteedbaar budget. Ouderen hebben de carrière en gezinsvorming achter zich gelaten. Ze zijn vaker in de gelegenheid om te drinken en het is ook vaker sociaal geaccepteerd.

Informatie

De Unie KBO heeft een aantal jaar voorlichting gegeven rond het thema, onder de noemer 'het eeuwige weekend'. We schreven erover in ons ledenblad Nestor.

Samen met Omroep Brabant en zorgorganisaties maakten we een 6-delige tv-serie, waarin ouderen zelf vertellen over hun alcoholverslaving en hoe ze die de baas zijn geworden. De afleveringen gaan over thema's als pensioen, de omgeving, zorg en hulpverlening, verlies en rouw, gezondheid en zingeving aan vrije tijd.

Wilt u deze serie terugkijken? Dat kan online [via onze website](#).

Pilot geldautomaten dichtbij

Het verdwijnen van geldautomaten raakt ouderen harder dan anderen. De norm van 5 km hemelsbreed is voor velen een onoverbrugbare afstand. Mede op aandringen van de Unie KBO starten de banken nu met een pilot om geldautomaten dichterbij te brengen.

Banken mogen onderling geen afspraak maken over plaatsing van hun geldautomaten om 'mededingingsredenen'. De Unie KBO vindt dat onwenselijk, want we zien met namen in het buitengebied te veel automaten verdwijnen. Als banken onderling hun plaatsingsbeleid afstemmen, zijn de problemen opgelost. Het totaal aantal geldautomaten van alle banken is ruim voldoende; de spreiding is alleen niet optimaal.

Pilotproject in dorpen

ABN AMRO, Rabobank, ING en SNS hebben hierop positief gereageerd, als er tenminste geen bezwaren zijn vanuit de toezichthouder en mededingingsautoriteit. Zijn die bezwaren er niet, dan starten de banken nog dit jaar met een gezamenlijk pilot-project. Daarin worden één of meerdere gebieden uitgekozen, waaronder kleine dorpskernen. De bereikbaarheid van pinautomaten in het buitengebied gaat daardoor hopelijk snel toenemen. Goed nieuws voor de ouderen die daar wonen.

Wij willen papieren keuzedagen!

“Tweede Kamer wil af van OV-chipkaart”, is het nieuws. De Unie KBO, heeft ook forse bezwaren tegen de kaart ([zie onder](#)). Zo is het verplichte in- en uitchecken ons een doorn in het oog. Maar de meeste klachten krijgen we van onze leden over de keuzedagen: waarom alleen nog maar digitaal?

Keuzedagen voor senioren horen bij de NS Voordeelurenkaart. Tot voor kort werden deze dagen als papieren kaartjes aangeboden. Tegenwoordig zijn ze er alleen nog maar in verchipte vorm. De Unie KBO adviseerde de NS hierover destijds al negatief; minstens 53.000 oudere reizigers zouden immers de dupe worden. Het advies leidde niet tot een ander besluit van de Spoorwegen.

Wel zegde NS ons schriftelijk toe met een nieuw aanbod te komen: ‘over de invulling van de alternatieve oplossing voor deze kwetsbare klanten hebben wij inmiddels concrete ideeën.’ We wachten al een jaar op deze concrete ideeën. Maar een oplossing is nog steeds niet voorhanden. Ondertussen blijven de klachten van ouderen binnenvallen, ook bij het OV-loket. Het heeft ons inmiddels lang genoeg geduurd. We roepen NS én de Kamer op: geef de ouderen hun papieren keuzedagen terug!

Wel een treinkaartje, toch chippen?

De Tweede Kamer debatteerde op 16 oktober over de OV-Chipkaart. De Unie KBO vindt dat de OV-chipkaart in veel gevallen geen goed vervoerbewijs is. In een brief aan de Tweede Kamer stelde de Unie KBO vragen aan staatssecretaris Mansveld. Over keuzedagen, maar ook over het in- en uitchecken van verchipte treinkaartjes. Waarom is dat nodig?

Sinds 2013 biedt NS aan incidentele reizigers en toeristen zonder OV-chipkaart de eenmalige chipkaart. Dit is een papieren kaartje met een chip die het voormalige papieren kaartje vervangt. De eenmalige chipkaart kan alleen aangeschaft op de reisdag zelf.

Net als bij de 'echte' OV-chipkaart, moet je met het papieren chipkaartje in- en uitchecken. En net als bij de abonnementen is de kaart niet geldig als de reiziger vergeet in te checken. Hij of zij riskeert zelfs een boete!

De Unie KBO is van mening dat de eenmalige chipkaart (met datum) een afgekocht reisrecht is. Dit is ingebracht in het debat door onder meer Kamerlid Van Tongeren.

We zijn benieuwd naar de aanpassingen door de Nederlandse Spoorwegen.

Ivo Opstelten: "inzet Unie KBO belangrijk voor veiligheid ouderen"

Minister Opstelten onderstreept het belang van de samenwerking met de Unie KBO om criminaliteit in Nederland aan te pakken.

Dat vertelde hij tijdens de 100^e Unie KBO - voorlichtingsbijeenkomst over veiligheid. De reacties waren alom positief.

In de vorige KBO Nieuws berichten we al over de komst van de minister naar onze groepsvoorlichting. Frans Brinkman, voorlichter veiligheid, blikt terug op deze middag: "Het was een prima bijeenkomst met een fijne groep toehoorders! De toespraak van Opstelten was goed; krachtig, duidelijk en met een grapje tussendoor. Ook mijn eigen presentatie vond veel gehoor".

Maar liefst 80 mensen kwamen er naar de bijeenkomst. John Remmerswaal, bestuurslid KBO Den Haag: "We kregen alleen maar goede reacties. De presentatie van de Frans Brinkman was uitstekend; helder en voor iedereen begrijpelijk. Het was bijzonder dat de minister aanwezig was bij de borrel na afloop en met diverse mensen heeft gesproken heeft."

Extra motivatie

De secretaris van KBO Zuid-Holland, Els Daamen, reageerde eveneens positief. Zij voelt zich extra gemotiveerd om de voorlichtingsbijeenkomsten opnieuw onder de aandacht te brengen bij de afdelingen. "Belangrijk dat mensen leren wat zij zelf kunnen doen om een veilig thuis te creëren. Het was een inspirerende middag!"

- Ook een bijeenkomst organiseren met uw afdeling? [Klik hier](#).

Training nieuwe huisbezoekers

Spreekt het u aan om als huisbezoeker aan de slag te gaan en mensen goed te informeren over een veilig thuis? Dan bent u van harte welkom om de tweedaagse training te volgen voor nieuwe huisbezoekers.

De training vindt plaats op 24 en 27 oktober van 10.00 – 16.00 uur in 's-Hertogenbosch op het kantoor van de Unie KBO.

Tijdens de training komen de zes onderwerpen aan bod die u tijdens een huisbezoek bespreekt:

- Woningovervallen
- Inbraak
- Babbeltrucs
- Vallen
- Brand
- Internetcriminaliteit

[Kijkt u hier](#) voor het profiel van een huisbezoeker (pdf).

U kunt zich aanmelden via uniekbo@uniekbo.nl.

Trailer digitale training Veilig Wonen online

Veilig thuis wonen, heel belangrijk voor ouderen! De Unie KBO werkte samen met het CCV aan een digitale training Veilig Wonen. Deze staat nu online. De internettraining is heel geschikt voor senioren en gaat over de onderwerpen babbeltrucs, woninginbraken- en overvallen en brand.

Bewoners krijgen tips, leren (gevaarlijke) situaties te herkennen en wat ze zelf kunnen doen om de kans op slachtofferschap te verkleinen. En wat te doen als het je toch overkomt. Iedereen die zijn veiligheid thuis wil vergroten, kan de online training volgen.

[Bekijk de trailer op YouTube](#)

De digitale training Veilig Wonen hebben we ontwikkeld samen met het Verbond van Verzekeraars en het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Vanaf 17 november is de training gratis te volgen op www.woonveiliger.nl.

Voorlichtingsbijeenkomsten collectieve zorgverzekering

De laatste maanden van het jaar kunt u overstappen naar een andere zorgverzekering. Rond de collectieve zorgverzekering van KBO en Zilveren Kruis Achmea houden we bijeenkomsten. Iets voor uw afdeling?

In de Nestor van november leest u waarom de KBO en Zilveren Kruis Achmea al tien jaar lang voor elkaar kiezen. In de Nestor van december komt een extra bijlage met alle informatie over de verzekering. U kunt zien dat de KBO en Zilveren Kruis een aantrekkelijk pakket hebben, aangepast op de behoeften van veel senioren.

Wilt u zich met uw afdeling goed laten informeren over het collectieve aanbod en de veranderingen in de zorg? Dan kunt u een groepsvoorlichting organiseren. Marcel Woudman van Zilveren Kruis Achmea komt dan langs en informeert u graag.

De groepsvoorlichting is gratis. De ervaring leert dat – inclusief interactie met de zaal – er ongeveer anderhalf uur over zorg en verzekeren wordt gesproken.

Wilt u hier gebruik van maken, neem dan zo snel mogelijk contact op met Marcel Woudman, via emailadres marcel.woudman@achmea.nl of per telefoon: 06 – 206 13550.

Onze belangenbehartiging rond bezuinigingen overheid

Wat doet de Unie KBO om uw belangen rond koopkracht te behartigen?

We springen voor u in de bres en zullen dit de komende tijd blijven doen. Hier volgt een overzicht.

Prinsjesdag

NIBUD heeft in opdracht van de Unie KBO voor het zesde jaar op rij berekend welke gevolgen de kabinetsplannen precies hebben voor de financiële situatie van tientallen verschillende huishoudens van 65-plussers. In de weken voor Prinsjesdag uitte de Unie KBO in de media haar verontwaardiging over uitgelekte (Prinsjesdag)cijfers over koopkracht. Op 12 september gaf de directeur van de Unie KBO, Manon Vanderkaa, de reactie van de KBO in het NOS-Journaal van 22.00 uur. Onze standpunten over de overheidsplannen en de onevenredige bezuinigingen op ouderen verschenen in vele landelijke en regionale bladen. Op Prinsjesdag was Manon Vanderkaa ook tafelgast bij het programma Tijd voor Max over de knelpunten rond de ouderenzorg en mantelzorg.

Algemene beschouwingen

Het NIBUD-onderzoek en de conclusies die de Unie KBO uit dit rapport trekt zijn de basis van de lobby van de Unie KBO om de onevenredige bezuinigingen terug te draaien en om ook in 2015 toegang en kwaliteit van zorg te garanderen. Deze lobby duurt het hele najaar.

Meteen na Prinsjesdag brachten we onze standpunten onder de aandacht van de financiële woordvoerders van alle Tweede Kamerfracties. We stuurden een brief naar de vaste commissie in de Tweede Kamer voor Financiën over de ouderentoeslag en de versoering van de ouderenkorting in 2016. Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen in de Tweede Kamer kwam de koopkracht van ouderen aan de orde.

Rond de begrotingen

In het najaar bespreekt de Tweede Kamer de begrotingen van alle ministeries. Wij benaderen de Kamerleden gericht met de uitkomsten van de NIBUD-berekeningen en de gevolgen hiervan voor de koopkracht en de zorg van ouderen. We stuurden de vaste Kamercommissie voor SZW een brief over koopkracht. Bij VWS kaarten we de hervormingen en bezuinigingen in de zorg aan. De Unie KBO brengt haar standpunten ook in persoonlijke contacten met leden van verschillende Tweede Kamerfracties aan de orde. Zo staat er begin november een overleg met het CDA gepland.

Lobby over eerder aangekondigde bezuinigingsmaatregelen

Naast de lobby in het kader van Prinsjesdag zet de Unie KBO haar actieve lobby over eerdere bezuinigingsplannen voort. Zo sprak de Unie KBO met staatssecretaris Klijnsma over het onderzoek naar de gevolgen van de mantelzorgboete voor de koopkracht van onderzoek. Eerdere lobby had tot resultaat dat de invoering van deze korting op de AOW van die ouderen die bij hun kinderen inwonen, uitgesteld is tot 1 juli 2016.

Meer informatie vindt u op www.uniekbo.nl en [Unie KBO in het nieuws](#)

Jongeren ontmoeten in de klas?

Unie KBO vraagt aan u om mee te werken aan een vernieuwend lespakket voor de ouderenzorg. Dat kan op twee manieren: als meelezer en ook door zelf voor de klas te gaan staan. Zo kunt u jongeren ontmoeten én rechtstreeks invloed uitoefenen op de ouderenzorg!

Het project *Familie (in)zicht* ontwikkelt een lespakket van 8 weken voor de ouderenzorg, bedoeld voor scholieren en studenten. Het Deltion College in Zwolle en ROC Midden Nederland testen het pakket nu uit. Ouderen en (ex)mantelzorgers zijn de voornaamste docenten. [Hier leest u meer.](#)

De lesmodule sluit af met een beoordeling door de oudere en/of de mantelzorger. De student wordt getoetst op het goed kunnen aansluiten bij een oudere en zijn gezinssysteem of netwerk. Zo leert de aankomende zorg-professional te werken volgens *zorg en welzijn nieuwe stijl* waarin het gezinssysteem, mantelzorgers en vrijwilligers centraal staan.

- Zin om mee te lezen? Meld u zich bij Agnes van Balkum, avbalkom@uniekbo.nl
Tijdsinvestering: 6 uur in de periode oktober 2014- februari 2015
-

Keurmerk in AD Ziekenhuis Top 100-special

Zaterdag 4 oktober verscheen de jaarlijkse AD Ziekenhuis Top 100-special.

Met daarin een prominente plek voor het keurmerk Seniorvriendelijk Ziekenhuis. Voor het eerst krijgen we [redactionele ruimte](#). En is ons keurmerk een apart 'scoringcriterium'. Dat betekent dat seniorvriendelijkheid van ziekenhuizen serieus wordt genomen!

De Unie KBO werkt al twee jaar samen met ouderenorganisaties PCOB, NOOM en NVOG in het project Seniorvriendelijke Ziekenhuizen. Het doel is dat ziekenhuizen hun zorg beter afstemmen op de behoeften van ouderen, immers hun grootste doelgroep. Zo moeten er altijd een geriatrisch team zijn en is de overdracht van ziekenhuis naar thuis in een seniorvriendelijk ziekenhuis optimaal geregeld.

Bij de samenstelling van de Top 100 maakt het AD gebruik van de gegevens van de Inspectie voor de Gezondheidszorg en van medische gegevens die ziekenhuizen zelf aanleveren. Bureau Mediquest verzamelt en controleert de gegevens.

- Meer weten? Met het uitkomen van de special is de nieuwe website www.seniorvriendelijkziekenhuis.nl gelanceerd. Wij horen graag wat u van de website vindt.